

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2016-2017 / ETAPA I – 20 ianuarie 2017

COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse:

A. *Anul Nou este sărbătorit prin diverse obiceiuri de diferitele popoare, însă peste tot se manifestă credința unui nou început și speranța de „mai bine”, prin aruncarea lucrurilor vechi din casă, aprinderea de artificii și torțe sau exprimarea unor dorințe.*

În Scoția, Anul Nou este numit „Hogmanay”, iar în unele sate sunt aprinse suluri de smoală, care sunt lăsate apoi să se rostogolească pe străzi. Astfel, anul vechi este ars și celui nou îi este permis să vină. Scoțienii cred că prima persoană care va intra în casă de Anul Nou va aduce fie noroc, fie ghinion. Anul cel nou va fi norocos dacă această persoană este un bărbat brunet, care aduce un dar.

Un obicei spaniol de Anul Nou este să mănânci câte o boabă de strugure la fiecare din cele 12 bătaii ale ceasului care vestesc trecerea în noul an, acestea reprezentând dorințe pentru fiecare lună a anului următor. De asemenea, pentru mirese, noaptea de Anul Nou reprezintă ocazia de a-și strecura verigheta în cupa de șampanie și de a ciocni.

Un obicei similar există și în Portugalia, cu diferența că aici sunt preferate smochinele. Astfel, în noaptea dintre ani, trebuie înghițite 12 smochine, care simbolizează 12 dorințe pentru anul ce vine. [...]

La Napoli, în Italia, Anul Nou este întâmpinat printr-un obicei special, care constă în a arunca pe fereastră obiecte vechi, simboluri ale anului care a trecut. Astfel, obiecte de mobilier, vase, haine etc. ajung în stradă, spre nefericirea gunoierilor, care trebuie să treacă în timpul nopții pentru a face curățenie. Tradiția, însă, tinde să dispară, deoarece prezintă reale riscuri pentru trecători. În noaptea de Anul Nou, numită „Capodanno”, italienii obișnuiesc să pună pe masă mâncăruri speciale, despre care se spune că aduc bogăție și abundență.

În Olanda, Oudejaarsdag sau „ziua anului trecut” (31 decembrie) este sărbătorită prin multe focuri de artificii, care încep în zori și țin până târziu în noapte.

(Text preluat de pe site-ul

<http://www.mediafax.ro/life-inedit/anul-nou-in-jurul-lumii-credinte-si-obiceiuri-inedite>)

B. *Orașul era alb, părea pufos. Ninsese toată ziua. În odaie era cald. Lemnele se auzeau trosnind. Copilul stătea în pat, învelit cu grijă. Aruncase cât colo ursulețul de pluș – cu urechile rupte – și avioanele de hârtie cu care zburase peste mări și peste țări. Isprăvisese de mâncat plăcinta cu mere și-acum o asculta pe bunica lui, care începuse o poveste despre un armăsar albastru rătăcit la marginea unui lac înghețat.*

— Era frig, calul scutura din coama de argint și privea cu ochii măriți de spaimă după stăpânul lui. Dar cât vedea cu ochii jur-împrejur nu se zăreau decât copaci de chiciură împrejmuind oglinda lacului înghețat...

— De cine se temea calul, bunico? Sau de ce?

— Se temea pentru că era singur... Îi era frig... Și nu-și găsea stăpânul. Alergase toată ziua în căutarea lui, nădăjduind să afle drumul de întors acasă... Se rătăcise și se temea de frig, de foame și de singurătate...

ComPer – Limba și literatura română, Etapa I – 2016-2017, Clasa a VI-a

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.

Total: 100 de puncte.

— *De frig, de foame, de singurătate... repetă copilul, care nu prea știa ce grozăvii înseamnă cuvintele acestea. Dar de lupi? De lupi nu-i era frică, bunico?*

— *De lupi – nu. Lupi nu sunt în povestea asta!*

— *Dar zâne sunt, bunico?*

— *Zâne sunt în toate poveștile. Numai că uneori apar, alteori – nu. Dar ele există acolo și sunt vrăjite. Și de câte ori se petrece ceva „ca prin farmec” e semn că pe-undeva, pe-aproape, e o zână...*

— *Dar în viață de ce nu sunt zâne, bunico?*

— *Sunt și în viață... numai că trebuie să știi să le vezi, sau să le ghicești. Ele sunt adesea străvezii...*

— *Străvezii?! Cum adică „străvezii”, bunico?*

— *Uite, am să-ți dau un exemplu: uneori, dimineața, când cerul este ca de sticlă, albastru, păsărelele ciripesc și tu privești în sus, spre norii albi, de vară, și deodată simți că greutatea pot fi învinse... Asta înseamnă că te-a luat de mână o zână... Dar cred că asta e o poveste prea complicată pentru tine, oftă Bunica.*

— *Nu e complicată... doar că... n-am înțeles cum e cu zânele străvezii... care te iau de mână.*

(Silvia Kerim, *Noapte bună, Zâna copilăriei!*)

C. *Ssst!... Măicuța gerului,
Cu mânuța înghețată,
Bate-n poarta cerului
Și întreabă supărată:*

— *Unde-s stelele de sus?*

— *Iaca, nu-s!*

*Vântul rău le-a scuturat
Și le-mprăștie prin sat.*

*Uite una: s-a desprins
Dintr-o margine de nor
Și coboară-ncetișor...*

— *Oare-a nins?*

*E un fulg și-i cel dintâi
Și aduce-n vânt ninsoare,
Drumuri albe peste văi,
Râs curat în ochii tăi,
Sănioare,
Zurgălăi...*

(Otilia Cazimir, *Ninge!*)

STANDARD

1. După cum rezultă din textul A, obiceiul de a mânca 12 boabe de strugure în noaptea de Anul Nou apare în:
a. Olanda; b. Scoția; c. Portugalia; d. Spania.

2. Conform informațiilor prezentate în textul A, olandezii sărbătoresc Anul Nou:
a. mâncând 12 smochine;
b. cu focuri de artificii care încep în zori și țin până târziu în noapte;
c. aruncând în stradă obiecte vechi, simboluri ale anului care a trecut;
d. prin aprinderea unor suluri cu smoală, lăsate să se rostogolească pe străzi.

3. Bunica, personajul din textul **B**, crede că zânele:
- sunt înspăimântătoare pentru imaginația unui copil;
 - sunt în toate poveștile și în viață;
 - se tem de lupi;
 - se tem de singurătate.
4. În textul **C**, o structură care sugerează căderea fulgilor este:
- Unde-s stelele de sus?;
 - Cu mânuța înghețată/ Bate-n poarta cerului;
 - Uite una: s-a desprins/ Dintr-o margine de nor/ Și coboară-ncetișor;
 - Drumuri albe peste văi,/ Râs curat în ochii tăi,/ Sănioare,/ Zurgălăi....
5. Se dă următoarea secvență din textul **A**: *La Napoli, în Italia, Anul Nou este întâmpinat printr-un obicei special, care constă în a arunca pe fereastră obiecte vechi, simboluri ale anului care a trecut*. Numărul grupurilor de sunete* este corect indicat în varianta de răspuns:
*Vor fi luate în calcul toate grupurile de sunete, chiar dacă se repetă.
- a. diftongi: 6; hiat: 2; b. diftongi: 5; hiat: 3; c. diftongi: 5; hiat: 1; d. diftongi: 6; hiat: 3.
trifong: 1;
6. Numărul sunetelor și numărul literelor din cuvintele *înghețat* (1) și *margine* (2) este corect indicat în varianta de răspuns:
- 8 litere, 7 sunete (1); 7 litere, 7 sunete (2);
 - 8 litere, 8 sunete (1); 7 litere, 7 sunete (2);
 - 8 litere, 7 sunete (1); 7 litere, 6 sunete (2);
 - 8 litere, 8 sunete (1); 7 litere, 7 sunete (2).
7. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
- i-ta-lie-nii, o-biș-nu-iesc, tros-nind, al-bas-tru, des-prins;
 - i-ta-li-e-nii, o-biș-nu-iesc, tro-snind, al-bas-tru, des-prins;
 - i-ta-li-e-nii, o-biș-nu-iesc, tros-nind, al-bas-tru, des-prins;
 - i-ta-li-e-nii, o-biș-nu-iesc, tros-nind, al-bas-tru, de-sprins.
8. Fie următoarea secvență din textul **B**: *Orașul era alb, părea pufos. [...] Aruncase cât colo ursulețul de pluș – cu urechile rupte – și avioanele de hârtie cu care zburase peste mări și peste țări. Isprăvisese de mâncat plăcinta cu mere și-acum o asculta pe bunica lui, care începuse o poveste despre un armăsar albastru rătăcit la marginea unui lac înghețat*. Numărul cuvintelor obținute prin derivare, compunere și prin schimbarea valorii gramaticale este:
- a. trei; b. patru; c. cinci; d. șase.
9. Cuvântul subliniat în secvența: *Cu mânuța înghețată,/ Bate-n poarta cerului* are altă valoare morfologică în varianta de răspuns:
- Pojghița înghețată de deasupra apei a crăpat din cauza soarelui.
 - Alergau pe câmpul înghețat.
 - A înghețat de spaimă la auzul zgomotului.
 - Pe câmpia înghețată apăreau, din loc în loc, ghiociei.
10. Apar numai cuvinte din familia lexicală a substantivului *vraji* în varianta de răspuns:
- (a) vrăji, vrăjitor, vrăjitoresc, nevrăjit;
 - (a) învrăjbi, vrăjitor, vrăji (subst. comun), dezvrăjit;
 - nevrăjit, vrăjitoare, vrăji (subst. comun), vrajbă;
 - (a) vrăji, vrăjitor, vrăjitorie, vrăji (subst. comun).

11. Sinonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *Isprăvise de mâncat plăcinta cu mere și-acum o asculta pe bunica lui* apare în varianta de răspuns:
a. a termina; b. a finaliza; c. a încheia; d. a îndeplini.
12. Antonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *...deodată simți că greutățile pot fi învinse...* este:
a. biruite; b. cucerite; c. depășite; d. desființate.
13. Omonimul cuvântului subliniat în secvența: *Dar cât vedea cu ochii jur-împrejur nu se zăreau decât copaci de chiciură* apare în varianta de răspuns:
a. Mă dor ochii.
b. Un ochi de apă strălucea în soare.
c. A înlocuit ochiul spart al ferestrei.
d. Ochii cu greu animalul de pluș, la jocul din bazar.
14. În secvența: *Se temea pentru că era singur... Îi era frig... Și nu-și găsea stăpânul. Alergase toată ziua în căutarea lui, nădăjduind să afle drumul de întors acasă... Se rătăcise și se temea de frig, de foame și de singurătate...* apar următoarele figuri de stil:
a. personificarea, repetiția și enumerația;
b. enumerația și comparația;
c. repetiția și epitetul;
d. personificarea, epitetul și enumerația.
15. În a doua strofă din textul C, apar următoarele elemente de prozodie:
a. măsura versurilor: 3-7 silabe, rimă: împerecheată;
b. măsura versurilor: 3-6 silabe, rimă: împerecheată;
c. măsura versurilor: 3-7- silabe, rimă: încrucișată;
d. măsura versurilor: 3-7- silabe, rimă: îmbrățișată;
16. Ultima strofă din textul C sugerează sentimente de:
a. melancolie; b. teamă; c. bucurie; d. neliniște.

EXCELENȚĂ

17. Textele B și C au în comun:
a. prezentarea unor aspecte ale realității;
b. transmiterea unor sentimente, asociate cu imagini specifice iernii;
c. ilustrarea unor aspecte specifice sărbătorilor de iarnă;
d. evidențierea unor peisaje de iarnă.
18. Următoarea afirmație este corectă:
a. Textul A este un fragment dintr-o operă literară.
b. În textul B apare, ca mod de expunere dominant, dialogul.
c. În textul C apare un narator.
d. Toate textele date sunt literare.